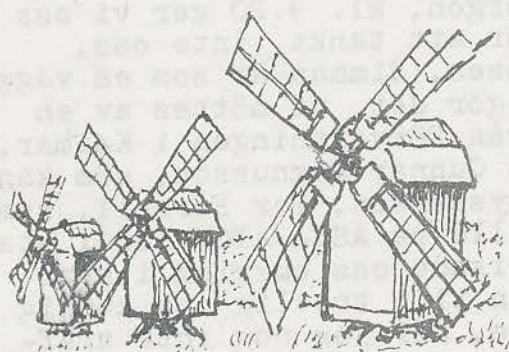

Gunnar Bjurholm

berättar om vår

Ölandsresa

den 30 maj - 3 juni.

Vi är medlemmar i Botkyrka Hembygdsgille, ganska lata och ointresserade medlemmar, men vi är ju inte så unga längre och vi har så mycket annat att intressera oss för men en dag tänkte det när vi fick ett papper där en resa med buss från Tumba till Öland planerades om intresse fanns bland medlemmarna. Resan skulle börja den 30 maj från Tumba till Kalmar som är dagens resmål.

Den 17 april anmälde vi oss och betalade 300:- för denna färd till "Solens och vindarnas ö,"

Avresedagen är bestämd till den 30 maj och dagen innan städar jag både ute och inne, skriver jag i min dagbok, det ska vara fint nu när vi lämnar hus och trädgård i fem dagar. Avresedagen ser bra ut, nu kl. 6 och det är +13° och säkert skall solen skina hela dagen.

Vi knallade ner till samlingspunkten, Kommunhuset, och dit kom så sakta en del folk som jag inte träffat förut, men det är ju det som är trevligt. Någon särskilt stor packning skulle ju inte medtagas, inga snygga kläder

behövs, vi ska sova i vandrarmen och husvagnar och äta billigt och gott, inte supa och rumla, njuta av vacker natur och frisk luft och det skadar nog ingen.

Efter en del väntan och trassel med bl. a. ett antal "fågelskådare" som fick följa med för att fylla bussen och det gjorde de, bl.a. medförde de ett par ~~syklar~~ som också skulle ha plats bak i bussen. Vi startade kl. 16, bara en timme senare än vad som fastställdes i programmet, men man ska inte "hänga upp" sig på småsaker och värre besvär väntar nog på denna långa färd. Målet för dagen och natten var Kalmar, en resa på ungefär 45 mil. Vid ratten sitter Inga, efternamnet kommer jag inte ihåg, är förresten inte så funtad att jag kan komma ihåg namn på alla de människor jag träffar, men söt och rar verkar hon. Blond och klädd i en blå owerall, reseledare är Vera Torgilsson från Älvsjö som är arkivarie i Botkyrka Hembygdsgille, (min skrivmaskin stavar så illa, den är gammal liksom jag) är osäker på hur jag ska komma överens med henne,

men så här efteråt minns jag henne med nöje, vi hade flera skämtsamma duster med varandra under resan. Enligt programmet ska vi vara 22 st. med på resan och 22 är vi också + fågelskådarna, vad de nu är ute för att studera, fin utrustning med stora kikare, tält m.m. men olika intressen finns ju och fina pojkar var de, de gick av någonstans på vägen och vi ska hämta upp dem på hemvägen.

Resan mot Kalmar gick bra, molnigt väder men inget regn, fin och rymlig buss och vacker natur reser vi igenom på väg mot Nyköping och Norrköping, dit vi kom kl. 18.10 och åker nu på väg 66, kl. 18.25 passerar vi Göta Kanal. Vi rastade nog någonstans efter vägen, men var kommer jag inte ihåg. Mil efter mil genom skog och grönskande ängar, jag börjar bli slö och min Astrid sover ibland, vi ska äta i Gamleby och jag längtar redan efter en kopp kaffe. Det regnar nu när vi stannar kl. 19 vid Tjust Hotell där vi äter en god middag, här är en tjusig utsikt över en vik av Östersjön.

Det småregnar ute och nu sätter vi kurs på Kalmar, kl. 21.40 passerar vi Oskarshamn och det börjar mörkna. Det är inget fel på humöret i bussen men jag börjar bli sömnig, det är sovdags för mej i vanliga fall vid denna tid på kvällen, men det är bara att "hänga" med, jag småträter med Vera och det är ganska uppiggande, åtminstone på mej, vad hon tycker får jag nog höra så småningom av Astrid.

Efter ganska mycket trassel i Kalmar mitt i natten, kom vi så småningom fram till vårt natthärbärge, STF:s Vandrarhem, Rappegatan 1. Hemmet har 30 rum sommartid, att få ligga i samma rum som hustrun, var det inte tal om, så det blev att försöka sova med fyra andra killar i mogen ålder, är man så sömnig som jag var, kan man sova med vemsom helst och överallt. Ett problem kom, bäddat har jag gjort i många år, men jag hade fått ett s.k. påslakan och nu var frågan, hur skulle det användas, i mitt bryderi frågade jag om killarna i rummet visste om det

var jag eller madrassen som skulle stoppas in i lakanet, en skrattsalva blev svaret så någon hjälp blev ju inte den gången, så jag stoppade madrassen i lakanet. La mig själv ovanpå och drog en gammal filt över mej och så sov jag bra natten igenom, bättre brödlös än rädlös.

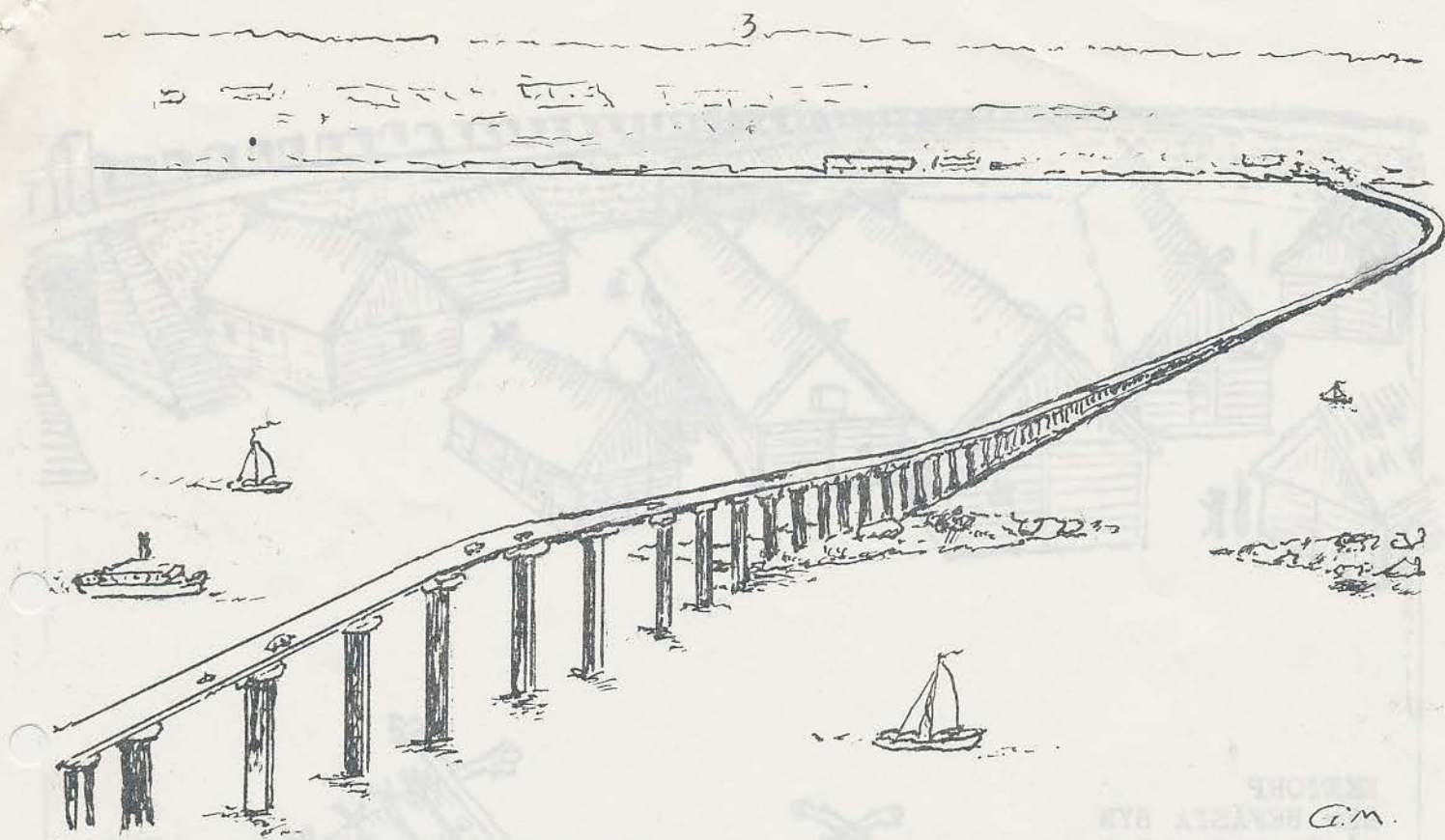
Kl. 8 åt vi frukost med kaffe, pris 17:- känner mej pigg och kry, kl. var ju ändå 24 innan vi kom i säng. Astrid mår också bra, hon har sovit ganska ostört tillsammans med en tant som heter Ingeborg.

Torsdagen den 31 maj, mulen och disig morgon, kl. 9.20 ger vi oss i väg för att tanka, inte oss, utan bussen, dimman är som en vägg men vad gör det, vi möttes av en guide från Förvaltningen i Kalmar, arkitekt Gunnar Magnusson, som kände min systerson, Per Forsell, som är anställd på ASEA-ATOM här i stan. Gunnar visade oss omkring i stan och maken till trevlig och kunnig berättare, har jag nog inte träffat på förut.

Vi åt lunch på hotell "Byttan" kl. 12.30 och jag var både hungrig och törstig, vi fick champinjonsoppa som var både god och närande, kaffe och smörgås allt till ett pris av kr. 36:- billigt, tycker vi.

Så efteråt vandrade vi vidare och beundrade den vackra staden och naturen, alla gamla fina hus som Gunnar beskrev på ett fint och kärleksfullt sätt, han älskar visst sin stad och ingen undrar över det, åtminstone inte jag och Astrid. kl. 13.30 besökte vi Kalmar slott som har sina anor från medeltiden och 1500-talet under Gustav Vasa och hans söner, slottet förföll med tiden och användes i bland som kronobränneri, fängelse och liknande men restaurerades under 1800-talet och nu senare år 1965. Slottet kan ännu konkurrera med nykomlingen Ölandsbron, som kalmartraktens främsta sevärdhet.

Astrid gick på en hemslöjdsutställning på slottet men jag var intresserad att titta på museet i slottet och jag tog en bild av en soldat bredvid sin kanon som tagits upp från ett krigsfartyg i havet utanför. Jag kommer inte ihåg vad det gamla skeppet hette.

Nu kommer det som Astrid och jag talat om att fara och titta på, nämligen Ölandsbron och kl. 15 när alla var samlade i bussen med rara Inga vid ratten för vi över bron och den översteg mina förväntningar, den påbörjades i dec. 1967 och invigdes den 30 sept. 1972. Bron är 6.070 m. lång och 13 m. bred. Brons högsta höjd är 40,6 meter, och segelhöjden är 36 m. på 30 meters bredd.

Europas längsta bro och beräknas ha kostat 130 milj. kronor men anses av experter vara en ganska billig kostnad, färden över bron är helt avgiftsfri.

Färden över bron översteg nog våra förväntningar och blir resten av resan så intressant och givande som den redan varit, ser det ut att bli lyckat och på Öland skiner ju solen mest i Sverige.

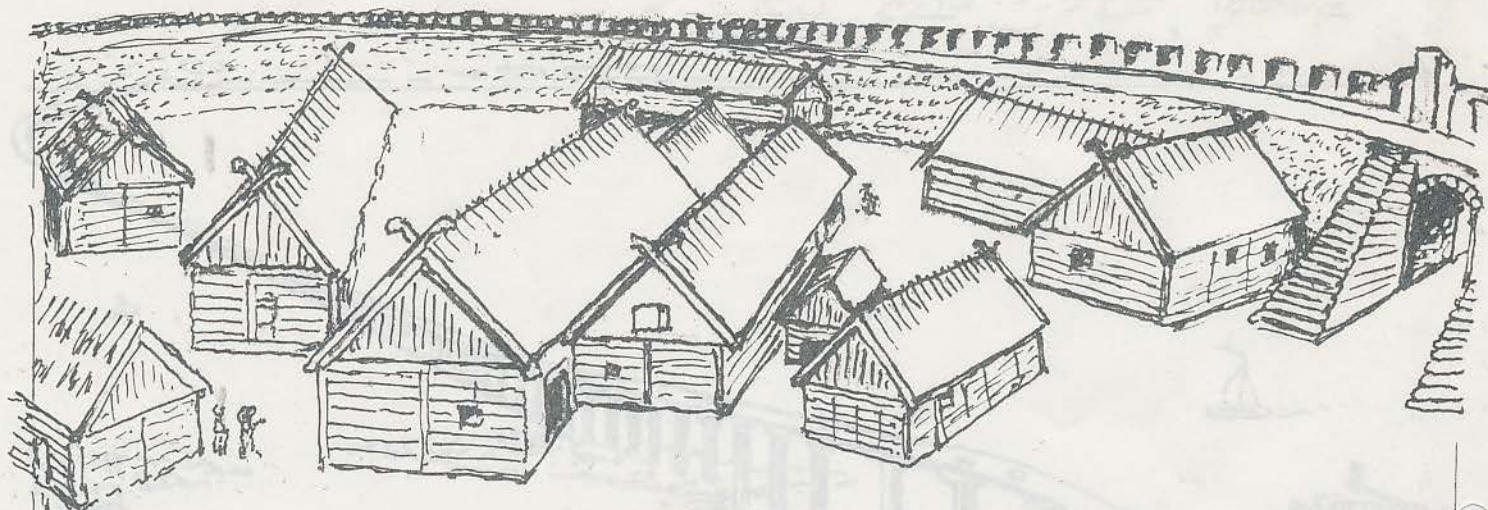
Vi fortsätter söderut med Långe Jan som första mål, ett stycke utanför Färjestaden drack vi medhavt kaffe på en äng. Vi stannade kl. 13 vid Ölands gamla alunbruk som grundlades år 1723, ganska intressant att lyssna på historien om detta bruk.

Tiden flyr och vi har mycket kvar av dagens resmål, Ölands södra udde och där åt vi middag på fin torskfillé och den kostade 36:- något besök på fyren

Långe Jan blir det inte, dimman är så tjock så vi knappast ser fyren från den närbelägna rastplatsen, hotellet. "Alla tiders åskmoln" ligger som ett hot över området men det flyttade på sig utan någon urladdning. Kl. är tjugo och vi far vidare till Ottenby kungsgård och nu åskar det och regnar när vi kommer fram och arrendatorn Sven Åsenius hälsar oss välkomna och berättar gårdens gamla och nuvarande historia. Gården var under medeltiden kloster gods men Gustav Vasa inrättade den till kungsladugård, huvudbyggnaden är uppförd 1804, Ett stort gravfält ligger norr om gården och vid Ottenby lund där en stam av 150 dovhjortar håller till på de vidsträckta schäferiängarna mot Östersjön.

Jag var trött nu och lyssnar inte så mycket på den fortsatta redogörelsen och besöket på den fina gård där han ska bo som pensionär, någon hustru hade han inte kvar men två söner, sade han som svar på några frågor.

Vi kom i säng kl. 22 på Ottenby vandrarhem, vaknade kl. 4 i morse med att göken gol utanför och sämre väckarklocka kan man ha, vädret är som vanligt, mullet, men vad gör det när vi trivs och humöret är gott på alla håll och kanter, som man säger

EKETORP
DEN BEFÄSTA BYN
PÅ ÖLANDS ALVAR

Nu är "sköna maj" förbi och det är fredagen den 1:st juni och vi lämnar detta trevliga vandrarhem och alla lärkors sång, skriver jag i min dagbok.

Viporna skriker i högan sky och nu är vi i Gräsgårds fiskeby, kl. är 12 och det regnar som vanligt, vi fortsätter till Eketorps fornby som som undersöktes och utgrävdes åren 1964 - 73, där visas bl.a. omkring 25.000 fynd som gjorts i borgen. Jag och Astrid tänkte inte gå och se på borgen, jag tyckte att det var långt att gå i dimman, borgen var knappt synlig från bussen, vi kan se det på kortet jag tog, men jag ångrade mig när vår grupp hade lämnat oss för besöket och traskade ensam de 500 meter fram till borgen, fick en hjärtattack när jag var halvvägs som var den värsta jag haft sedan min hjärtinfark år 1974. I panik letade jag i alla fickor efter nitroglycerintabletterna som brukar hjälpa vid dessa tillfällen, men icke fann jag dem, släpade mig fram för att döka gruppen men hittade den inte, vände och gick tillbaka med en fruktansvärd värk, gick tre meter och stannade och vilade, fortsatte försiktigt fram till bussen, blev

liggande mest hela dagen, i baksätet i bussen, hade känningar av anfallet en hel vecka efteråt. (Fabletterna låg hela tiden i bröstfickan på skjortan jag hade på mig).

Vi fortsätter norrut till Segerstad där vi ska äta lunch på värds- huset Solgården som ligger vackert här på Ölands ostkust med fina strövområden intill Östersjön, (jag skrev här förut att det var på denna restaurant vi åt Ölands kroppkakor så jag måste ta till något annat att skriva om, t.e.x. Alvaret, vad menas med det namnet: Det är en nära 4 mil lång stäpp med kalksten i dagen).

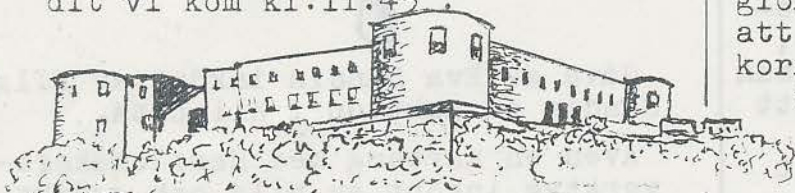
Vidare mot norr, vi stannade vid en souvenirbod vid vägen till Stenåsa och kl. 16 stannade vi vid ett gammalt museum, Himmelberga hembygds- museum tillhörande Ölands Hembygdsförbund och som visar bl.a. handslöjd under 17- och 1800-talet.

Magen suger och kl. 20 stannade vi vid värds- huset Fyrklövern i Sörby Köpingsvik och där åt vi middag, pris kr. 46:- (jag skriver upp priserna, för det kan vara roligt att jämföra om jag reser här ett annat år) Här träffade jag min brorson Karl-Gerhard och hans Inga-Lill, följde med dem hem till derassommarstuga ett stycke härifrån, Astrid

var naturligtvis med, en gammal ovana jag har att för det mesta skriva "jag" det skall bli slut på det, tror jag.

Nattkvarter fick vi vid Eriksöre campingplats, 6 km. söder om Ölandsbron och här hade vi ett verkligt skönt vilorum, ensamma vi båda i en stor och trevligt inredd husvagn med snart sagt alla bekvämligheter med utsikt över Kalmarsund.

Jag skriver i min dagbok att detta är den snyggaste kampingplats vi varit på någonsin och efter toalett och kaffe är vi nu klara att resa vidare norrut. Kl. är 9, solen skiner äntligen och både fåglarna i träden och vi jublar när vi efter fotografering åker vidare, lördagen den andra juni. Vi reser mot Borgholm förbi Glömminge med dess gamla kyrka och prästgård, vackert som allt annat här och fortsätter fram till Halltorps hage strax norr om Ekerumsbadet. Här finns en sällsynt rik ädellövskog med månghundraåriga ekar och Sveriges största bestånd av avenbok. I de gamla fridlysta ekarna lever skalbaggen, stora ekborren, vi tycker här är ett paradiset på jorden men reser ändå vidare mot Borgholm dit vi kom kl. 11.45.

Efter besök på slottet, åt vi en god middag på restaurant "Nöjden" och här åt vi de berömda Ölandskroppkakorna 8 kr. pr st. men det var de värda.

Kafferast vid Högernäsöre, tror jag platsen heter, sedan vandrade vi omkring på blomsterängar, som vi aldrig sett maken till, här växer 30 olika arter av orkidéer bl.a Adam och Eva, Guckesko, Flugblomster och salepsrot. Mandelblom och smörblommor, inte att förglömma den tjusiga utsikten över havet.

Nästa rast blir vid Källa ödekyrka, en försvarskyrka från 11- och 1200-talet. Detta var en mycket intressant kyrka som förevisades av Gustav Nilsson, som pratade mycket om sin gamla kyrka.

Dagens slutmål var Böda hotell dit vi kom kl. 18.30. Innan det var dags att krypa till kojs i sköna bäddar gjordes en utfärd för att titta på raukar.

Vid återkomsten till hotellet hade ordnats med en festlig middag, ty nästa dag var hemresedag, söndag den 3 juni. När man sovit gott i sköna bäddar vaknade man vid att solen sken, göken gol och fåglarna spelade, vad kan man mer begära av livet.

Tidigt på morgonen, 9 var klockan, då vi lämnade detta trevliga hotell, alla var pigga och utvilade och solen skiner, det borde den ha gjort hela resan men man kan inte alltid få som man önskar.

Vi stannade vår färd mot Byxelkrok vid en plats som kallas "Trollskogen" som är ett urskogsparti med stormvridna tallar öster om Grankullaviken. Här stannade vi en timme och hit måste vi åka en gång till i sommar om vi kommer till Öland.

Vi fortsätter norrut och far förbi något som kallas klapperstensfält med vågiga strandvallar norr om Byxelkrok, här växer något som kallas Blåeld, vad det nu är för en växt, överhuvudtaget har jag sett och upplevt så mycket vackert om blommor och blader, för att inte glömma den underbara fågelvärlden, att lyssna på näktergalens och lärkornas sång i den ljusa sommarnatten. är nog ett privilegium för oss nordbor att uppleva. Området kallas "Neptuni åkrar"

Avresan närmar sig och vi kom i god tid till hamnen i Byxelkrok, det var föresten en av de få tillfällen vi kunde hålla den uppgjorda tiden, men vad spelar det för roll med en och annan avvikelser från tidschemat, jag tycker att alla som ska tjänstgöra på denna resa från Hembygdsgillet har skött sina uppdrag till allas belåtenhet.

Båten "Solön" avgick kl. 11 och efter en lugn och vacker överresa kom vi till Oskarshamn kl. 13.00, vad skulle vi göra i denna stad var frågan, men det var redan uppgjort, vi skulle gå på "Döderhult" museet, vad ska jag behöva gå igenom på denna resa? När man läser om honom i prospektet, om hans utveckling från en skola där han mest fick stryk men hans begåvning att snida i trä gör honom till en enastående konstnär i sitt slag hur kan man i trä

få fram ett så talande ansikte i en träskulptur, jag fattar inte, var kommer alla obildade konstnären ifrån, finns det hos varje människa en begåvning som inte alla får möjlighet att utveckla?

Vi sitter i bussen igen, kl. är 14.30 och stannade vid en hembygdsfest "Gammeltida" kallad, hantverksdagar i Fredriksberg, vi drack kaffe där och såg på alla hemslojdsarbeten, tro mej när jag säger, att till min överraskning fick jag se en man som gjorde papper för hand i en som vi pappersmakare kallar för enkelpapp, jag frågade honom om jag fick göra några ark åt honom och han frågade: "Kan du det?" och jag sa, "att jag har format sedelpapper vid Riksbankens Pappersbruk i Tumba i 15 år. Jag gjorde några ark, men massan i kypen var kall och av dålig kvalitet, så jag avstod efter en stund. Pappersmassan kom från Tumba, sa han, och han medgav att den var sämre än vanligt, vilket jag lovade framföra till vederbörande vid Tumba bruk.

Så småningom kom vi iväg, som vi kanske trodde, utan bekymmer och besvär, men utanför Söderköping stannade bussen, efter en undersökning av Inga och andra villiga passagerare hittades felet, kylvattnet hade runnit ut, hur kan det komma sig att när man hyr en buss för dyra pengar, ett sådant fel kan uppstå?

Och där stod vi, vad var att göra? Jag vet inte, men duktiga Inga m.fl. fixade det så efter tre timmars väntan, kunde vi fortsätta. Konstigt nog var alla på gott humör, solade sig och drack kaffe i gröngräset och jag för min del grubblade över ett korsord i DN. mer eller mindre önskad hjälp fick jag av några tjejer i bussen.

Vi fick varsin hamburgare gratis och sällan har en sån smakat så bra som den nu gjorde, det är ju inte vardagsmat för mig med en perfekt husmor som Astrid, som just nu smakade den underbart

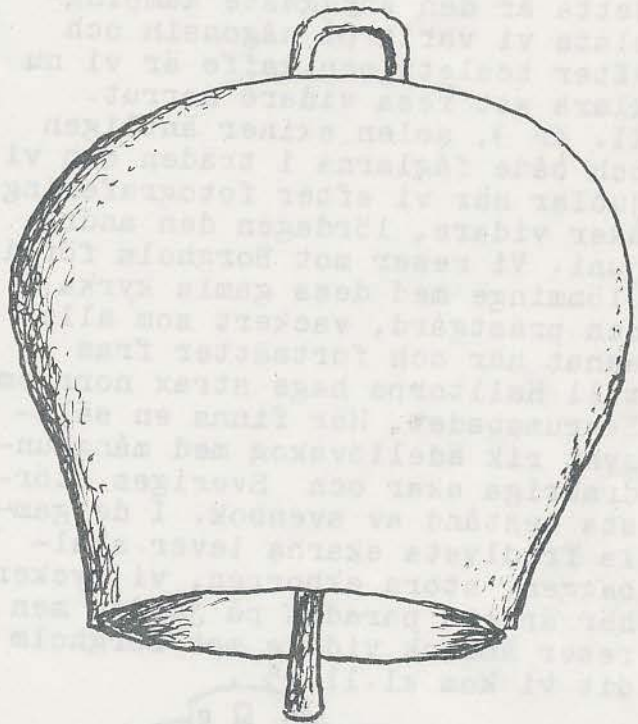
Resan hem gick i trevnadens tecken och jag måste säga att det var med saknad jag skildes från

Inga och Vera och de andra i bussen, mycket trevligt att råkas och jag hoppas att vi ska träffas igen.

Tack för oss

Gåvor:

KOSKÄLLA AV KOPPAR.

Gåva av Eva Sandin inköpt av Nils Sandin på auktion i Klippsta.

Även en kartong med Hemskomakeriverktyg inköpt av Nils och skänkt av Eva till Gillet.

EN HANDBOK i SVENSK LAGFARENHET 1910. Gåva av L. Gunnar Lindström

Tavla i glas och ram. Motiv:

UTTRANS JÄRNVÄGSSATION, byggd och invigd den 1 oktober 1908. På baksidan namn på 5 av stationens personal. Foto 1920.

Gåva av Bertil Gustavsson.

BOTKYRKA HEMBYGDS frambär härmed ett varmt tack för gåvorna.

Styrelsen

Du skulle ha varit med när.....

Berätta om dina roliga episdoder i Botvidsbygden.

Har Du upplevt något roligt?
Något utöver det vanliga?
Skriv eller ring till Botvids-
bygden.

Det kan vara nästan vad som helst
Du som varit med på någon dans-
träff eller gått en kurs.
Eller Du som...ja, som sagt, det
kan vara vad som helst.
Hör av Dig till Botvidsbygdens
redaktion, Georg Malmkvist,
Malmgårdsbacken 2.14600 Tullinge.
Tel. 08-7781711.

Smäll och goff.

TILL STADSHUSFESTEN den 6 Okt.
har Gillet anmält 2 uppställ-
ningar från vårt Barn- och ung-
domslag.

SPELMÄN EFTERLYSES TILL barnla-
get på fredagarna.

GILLET'S SOCKENDRÄKTER som an-
vänds till utlåning börjar på
att bli slitna därför behöver de
tvättas och repareras. Nya
skjortor skall sys.
Det finns kanske någon som vill
sälja en dräkt till Gillet?

Kommunens kulturmanad 24/9-24/10
skall bl. a omfatta att skolans
årskurs 3 skall iordningsställa
en forntidsboplats på tomten ne-
danför Trädgårdstorp. Förutom
att man bygger en bostad skall
man mala säd på vår malsten och
baka bröd och laga mat på "Sten-
aldersvis".

En av ledarna för detta projekt
blir Gillesmedlemmen Karin Ger-
stel. Fornminneskommitten skall
ha en utställning på Högbrink
för barnen under samma tid.

ÖPPET HUS PÅ TORPET:

den 19 aug ett 30-tal besökande
den 16 sept endast ett 10-tal
men därav var 2 st. från Austra-
lien.

Kunskapen om vår existens tycks
sprida sig.

DEN 14 OKT. tag tillfället i akt
att även få titta på barnens
bygge denna dag.

JULMARKNADEN äger rum söndagen
den 2 dec. Till ansvarig har valts
Torbjörn Palm.

Kassör: Ulrika Nilsson övriga i
kommittén: Ulla Magnusson
samt Inger o Björn Strandberg.

EKONOMISKT sett blev Hembygds-
dagen ett fiasko.

Midsommaraftonen gav som vanligt
ett fint netto, medan midsommar-
dagen regnade bort.

STORA DUBBELDÖRREN på Logen har
blivit vinterbonad i dagarna.
Tack för det: Lasse, Oskar och
Lars-Gunnar.

VACKER BORDLÖPARE skänktes som
gåva till Gillet av avdelningen
PRO i Hallunda vid ett besök på
Trädgårdstorp i våras. Löparen
är mycket vacker och vävd av dem
själva. Gillet frambär härmed
ett varmt Tack.

Litet från Trädgårdstorp

När gjorde DU ett handtag vid
Trädgårdstorp sist?

Tänk bara om varje medlem gjorde
ett enda dagsverke vid Torpet per
år då skulle det bli ca 400 arbets-
dagar på ett år, - det vore inte
dumt det. I stället är det en 7 - 8
stycken som ställer upp jämt, det
är väl inte vidare rättvist eller
hur?

Arbetsbelastningen på dessa få
medlemmar blir så enorm nu när
allt börjar bli i behov av reno-
vering och underhåll, så det är
väl frågan kan vi verkligen fort-
sätta så här?

Det är inte roligt för de gamla
medlemmarna om de skall se att
deras arbete varit förgäves när

det inte finns några som har lust att fortsätta med verksamheten.

Se inte Trädgårdstorp endast som ett ställe där vi har vår övningslokal, det är även en plats med stort kulturellt värde och en vacker natur.

Om vi alla hjälps åt så kanske vi kan behålla Trädgårdstorp, annars är det väl frågan om

Ett krux är att bebyggelsen kryper allt närmare vårt Torp.

Det kan kanske vara en fördel när det gäller att värva nya medlemmar men en nackdel att många störs av vår verksamhet. Midsommarfesten tycks de flesta ha förståelse för, men att helg efter helg få lyssna till bomba - bomba nätterna igenom har kanske blivit för mycket för många. Det har varit många uthyrningar i sommar och eftersom man dansat ute på stolpladan har grannarna varje gång klagat på att dansmusiken haft för hög volym. Och enligt musikerna går det ej att dämpa. Vi måste nog ta i övervägande om våra hyresgäster över huvud skall få disponera stolpladan.

Med anledning av ovanstående har Gillet bjudit in sina grannar till Torpet den 2 oktober för att resonera med dem om problemen.

Det är viktigt för oss att stå på god fot med våra grannar!!!

Föremålsregistrering

Genom Hembygdsförbundets förmedling har vi i sommar, under tiden 15/5 - 15/8 haft en ung akademiker som hjälpt oss med att registrera alla våra föremål i samlingarna vid Trädgårdstorp.

Catharina Bertilsson som egentligen var arkeolog har fortsatt det arbete som vi påbörjat men aldrig fått färdigt.

Nu är alla föremål registrerade i en liggare - Hon har sedan mätt dem och i de fall där det funnits någon historik har det skrivits på ett A4 formulär.

Ett ark för varje sak. Det blev 3 pärmar som innehåller över 500 formulär.

Det blir nu vår sak att låta fotografera dem så att vi kan arkivera originalet och ha en omgång att bläddra i.

Vi tackar Catharina för hennes fina och värdefulla arbete samtidigt som vi gratulerar henne till hennes nyfödda dotter.

Vi tackar också Hembygdsförbundet som ordnade med arbetskraften och AMS som betalat lönen.

STIG LUNDQVIST 60 år den 13 juni

Bl.a. ger Stig och hans maka Dagny vårt Spelmanslag en värdefull hjälp vid lagets spelövningar. Båda svarar också för utbildningskommittén. Stig uppvaktades av spelmännen m.fl. medlemmar från Gillet.

INGEGERD LINDSTRÖM 50 år den 6 juli.

och uppvaktades av Gillet i sitt hem på Dymmelkärrsvägen 32 i Tullinge med Diplom och tack för långvarig och trogen tjänst. inom Gillet.

INGRID AVELIN 50 år den 4 aug.

Uppvaktades Ingrid för lång och trogen tjänst inom Gillet. Ingrid är bl.a. medlem i Styrelsen. I kommitter: Danso musik, Sportkontakt, Botvidsbygden. Uppvaktningen ägde rum i Ingrids hem Näckrosv. 17 i Trängsund där familjen Avelin tog emot med stora famnen. Släkt och många vänner hade slutit upp.

INGRID ENGSTRÖM 60 år den 13 aug.

Uppvaktades hjärtligt med folkdans, sång och musik i Ingrid och Runes sommarbostad i Skäcklinge, Tumba. Ingrids make Rune är den som med säker hand sköter ordförandeklubban i vårt Gille.

=====

Vill Du veta mer om Gillets styrelse och kommittéers sammansättning läs då sidan 2 i "Botvidsbygden" N:r 2 1984.

Han gräver ner sig...

● Nu har han slagit till igen! Sven-Gunnar Broström, Botkyrkas meste amatörarkeolog och "skattletare". Fast inte på hemmaplan. Sven-Gunnar lyfte på en gräsmatta i en park i Nyköping och gjorde det största hållristningsfyndet i Sörmland.

Sven-Gunnar, som till vardags pysslar med kartor på stadsingenjörskontoret, har näsa för det här med fornfynd. Han har i tjugo års tid bokstavligt "grävt ner sig" i Botkyrkas och Södertörns historia. Och bekantat oss med stenåldern, bronsåldern och järnåldern och intresserat oss för historien.

Sven-Gunnar har nämligen haft fornlämningar som specialintresse allt sedan 10-årsåldern, men det hela kom igång ordentligt omkring 1960 då han började som praktikant på stadsingenjörskontoret i Botkyrka. Några år senare började man mäta, rita och kartlägga norra Botkyrka och exploateringen av den norra kommundelen blev en "orgie" i fornfynd. Mycket var känt, men en hel del nytt kom fram. Stenåldern inte minst har varit en fyndrik period i Botkyrkas historia och det är ganska ovanligt för Stockholmstrakten. Sven-Gunnar har tillsammans med Kenneth Ihrestam från Tullinge letat fram över 7000 fornlämningar på Södertörn. En del har hamnat på museum men tusentals fynd har lagrats i egna samlingar. Sven-Gunnar gör nya fynd varje år. Södertörn är en guldgruva när det gäller fornlämningar.

Erfarenheten, kunnandet och intresset gör det lättare att hitta platserna. Precis som en kantarelletare dyker in i enedungen i björkbacken. Som nu senast i Nyköping. I den aktuella parken har det funnits vissa svaga figurer på hållarna. Sven-Gunnar menade att det gott kunde finnas fler och lyfte helt krasst på gräsmattan. Och se: Över 160 hållristningar kom i dagen på ett ca 15 kvadratmeterstort område. De 3000 år gamla figurerna på hållarna kan bli en riktigt stor turistattraktion i Nyköping. Och det man inte har i Nyköping det har man i Botkyrka. Slagsta-ristningen t ex och alla övriga fornlämningar runt om i kommunen.

Vi har inte sett slutet ännu. Det finns säkert mer att hämta. Sven-Gunnar letar oförtröttligt vidare.

FOINOT: Denna artikel fanns införd i Botkyrka kommuns personaltidning "Tumblaren" och har skrivits av Georg Hahne.

*Hjärtligt tack för den fina
uppvaktningen på min 50-årsdag.*

Ingegerd Lindström

Teckningen visar en av de 3000-åriga figurerna på den nyupptäckta hållristningen i Nyköping.

Vi planerar för 1985

Om du är intresserad av vår verksamhet kom till Torpet, söndagen den 28/10 kl. 11.00. Vi beräknar att vara klara vid 14-tiden. Du kan ju ha synpunkter eller ha fräscha förslag.

Om du kommer - slå gärna en signal, men helst före den 21/10 till:

Arne 0753-37116 el. Ulrika 0753-34475

*Hjärtligt tack till alla som kom
ihåg mej på min födelsedag och som
hjälpste till att göra dagen lyckad.*

Ingrid Avelin

Den gamla kvarnen har hittat hem igen

— När man får hand om en gammal kvarnstock som börjat växa någon gång på 1500-talet, då hugger man inte sönder den! säger Kurt Jansson.

Tillsammans med sina grannar i Västerberga utanför Uppsala har han byggt upp en gammal stubbekvarn på dess ursprungliga plats. En kvarn som under de senaste 50 åren hunnit med att vara både bortförd och nedmonterad.

I början på 30-talet fyllde en bankdirektör i Botkyrka söder om Stockholm 50 år. På sin tomt hade han en kvarnkulle, men väderkvarn saknades. Vänner köpte därför den gamla kvarnen som stod oanvänd i Västerberga sedan 1917, och monterade upp den vid direktörens hus.

Det blev lite sorgsna miner när socknens enda kvarn försvann. De gamla i Västerberga var stolta över sin kvarn och tyckte att den hörde till landskapsbilden.

Monterades ner

Åren gick och i början på 70-talet började höghusen i Botkyrka breda ut sig och rycka närmare den gamla väderkvarnen. Kommunen fick ögonen på den smått förfallna kvarnen som stod kvar på sin kulle. För att den inte skulle bli en farlig lekplats för oförsiktiga som tänkt sig en åktur med vingarna, förespråkades rivning.

Botkyrka hembygdsförening tog hand om nedmonteringen. Delarna fördes till hembygdsgården i Botkyrka. Men tio år gick utan att kvarnen återuppfördes, som det från början var tänkt.

I fjol ringde hembygdsföreningen hem till Kurt Jansson i Västerberga. Han samlade ihop några grannar och åkte ned och tittade på kvarnupplaget.

— Vi började prata om kvarnen hemma i bygden, berättar Kurt Jansson. Det visade sig att det fanns ett stort intresse för att få tillbaka den. Alla var villiga att ställa upp och hjälpa till, säger han.

Så bestämde man sig. Rasbo socken skulle återfå sin kvarn.

Förra sommaren började arbetet. Kvarnens delar flyttades de dryga tio milen norrut. Mycket virke var dåligt och måste bytas ut. Frivilliga krafter anlätades. Skogsägare såg ut lämpliga träd och fällde dem.

— Det behövdes rejäla stockar med diametrar som man inte kan köpa i brädgården, berättar Kurt Jansson.

Kvarnstocken, som var väl bevarad eftersom den skyddats när den stått mitt i konstruktionen, restes.

— Vi hade en uppmättningsritning att gå efter, säger Kurt Jansson. Sedan lade vi ut de gamla stockarna på marken och såg hur uthuggningarna legat mot varandra. Ibland visste vi inte hur vi skulle fortsätta. Men för varje stock vi fick upp blev det ju ett mindre antal att välja från.

Gammalt foto

— Vi var också mycket hjälpta av ett gammalt foto som togs när kvarnen revs första gången. Då var den av-

skalad alla brädor utanpå så att man tydligt kunde se konstruktionen.

I socknen finns en mjölnare som använt stenkvarn. Visserligen av den elektriska sorten, men principen är densamma.

— Han kom över och tittade på de två stora kvarnstenarna och såg att det fattades tre små brickor som skulle ligga under. Så kunde han gå hem och hämta sådana.

Många människor engagerades. Snickarna tog av sin semester, och byggnadsingenjörens semester på Öland kom mest att bestå av studier av väderkvarnar.

Taklagsfest

I mitten på augusti denna sommar var kvarnen klar utvändigt, och det blev taklagsfest för de nästan 20 man som ställt i ordning den. Taklagskransen hänger fortfarande kvar.

— För mig var det en högtidsstund när vi fick vingaxeln på plats och såg att den kunde rotera på sitt stenlager, säger Kurt Jansson.

Inuti är kvarnen ännu inte klar. Maskineriet som driver kvarnstenen runt måste kompletteras.

— Men när det är klart hoppas vi kunna mala mjöl i kvarnen och visa hur det gick till förr. Det bästa sättet att bevara kvarnen är ju att ha den kvar på sitt ursprungliga ställe och i sitt rätta sammanhang, avslutar Kurt Jansson.

Text: Ylva Landström

Denna artikel hittade vi i tidningen LAND.

Han gräver ner sig...

● Nu har han slagit till igen!

Sven-Gunnar Broström, Botkyrkas meste amatörarkeolog och "skattletare". Fast inte på hemmaplan. Sven-Gunnar lyfte på en gräsmatta i en park i Nyköping och gjorde det största hällristningsfyndet i Sörmland.

Sven-Gunnar, som till vardags pysslar med kartor på stadsingenjörskontoret, har näsa för det här med fornfynd. Han har i tjugo års tid bokstavligt "grävt ner sig" i Botkyrkas och Södertörns historia. Och bekantat oss med stenåldern, bronsåldern och järnåldern och intresserat oss för historien.

Sven-Gunnar har nämligen haft fornlämningar som specialintresse allt sedan 10-årsåldern, men det hela kom igång ordentligt omkring 1960 då han började som praktikant på stadsingenjörskontoret i Botkyrka. Några år senare började man mäta, rita och kartlägga norra Botkyrka och exploateringen av den norra kommundelen blev en "orgie" i fornfynd. Mycket var känt, men en hel del nytt kom fram. Stenåldern inte minst har varit en fyndrik period i Botkyrkas historia och det är ganska ovanligt för Stockholmstrakten. Sven-Gunnar har tillsammans med Kenneth Ihrestam från Tullingeletat fram över 7000 fornlämningar på Södertörn. En del har hamnat på museum men tusentals fynd har lagrats i egna samlingar. Sven-Gunnar gör nya fynd varje år. Södertörn är en guldgruva när det gäller fornlämningar.

Erfarenheten, kunnandet och intresset gör det lättare att hitta platserna. Precis som en kantarelletare dyker in i enedungen i björkbacken. Som nu senast i Nyköping. I den aktuella parken har det funnits vissa svaga figurer på hällarna. Sven-Gunnar menade att det gott kunde finnas fler och lyfte helt krasst på gräsmattan. Och se: Över 160 hällristningar kom i dagen på ett ca 15 kvadratmeterstort område. De 3000 år gamla figureerna på hällarna kan bli en riktigt stor turistattraktion i Nyköping. Och det man inte har i Nyköping det har man i Botkyrka. Slagsta-ristningen t ex och alla övriga fornlämningar runt om i kommunen.

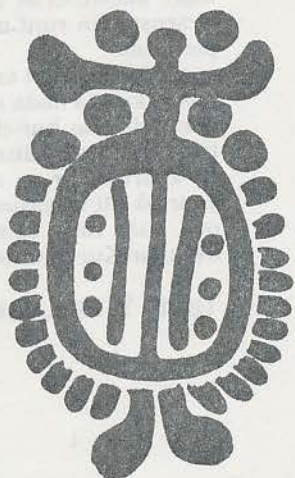
Vi har inte sett slutet ännu. Det finns säkert mer att hämta. Sven-Gunnar letar oförtröttligt vidare.

FOINOT: Denna artikel fanns införd i Botkyrka kommuns personaltidning "Tumblaren" och har skrivits av Georg Hahne.

*Hjärtligt tack för den fina
uppvaktningen på min 50-årsdag.*

Ingegerd Lindström

Teckningen visar en av de 3000-åriga figurerna på den nupptäckta hällristningen i Nyköping.

Vi planerar för 1985

Om du är intresserad av vår verksamhet kom till Torpet, söndagen den 28/10 kl. 11.00. Vi beräknar att vara klara vid 14-tiden. Du kan ju ha synpunkter eller ha fräscha förslag.

Om du kommer - slå gärna en signal, men helst före den 21/10 till:

Arne 0753-37116 el. Ulrika 0753-34475

*Hjärtligt tack till alla som kom
ihåg mej på min födelsedag och som
hjälppte till att göra dagen lyckad.*

Ingrid Avelin

Spelmanslaget på frammarsch.

Spelmännen har under vårterminen haft ett omfattande program. Utöver de 19 spelövningarna på söndagarna har de genomfört följande 16 spelningar. De flesta gångerna har ett 10-tal spelmän ställt upp.

Generalrepetition tillsammans med seniorlaget den 12 januari inför Alfa Laval.

Alfa Laval den 15, 21 och 22 januari. Spelning till lekledning.

Valborgsmässafton. Spelning vid majbrasan, till kaffet och till gammeldans.

Hemlig utflykt den 11 maj. Spelning till gammeldans.

Kungsträdgården den 15 maj. Spelning till uppvisning med barn och ungdom.

Generalrepetition tillsammans med juniorerna den 18 maj inför Skansen.

Ungdomsringens dag på Skansen den 19 maj. Spelning till uppvisning med alla barn och ungdomsgrupperna.

Generalrepetition tillsammans med barn och ungdom den 25 maj inför Hembygdsdagen.

Hembygdsdagen den 27 maj. Spelning i Tullinge kyrka och till gemensam promenad från kyrkan. Framträdande på Trädgårdstorp och spelning till uppvisning med alla barn och ungdomsgrupperna.

Slagstastämman den 2 juni. Representerade Gillet med eget framträdande på scenen.

Träff för gammeldansare på Trädgårdstorp den 6 juni. Spelning till dans.

Storvreten den 20 juni. Spelmanslagets första framträdande som ett led i Gillets utåtriktade verksamhet.

Midsommarafton. Spelning till lekledning, dansuppvisning och gammeldans.

Midsommardagen. Spelning till lekledning och gammeldans. Låtspel vid spelmansträff och i kaffeserveringen på Logen.

Till detta kommer att fem av spelmännen varit med på en veckoslutskurs på Tollare folkhögskola den 17-18 mars.

Det är tacksamt och roligt att jobba tillsammans med spelmännen. På Skansen var det roligt att med så många spelmän i tåten promenera till Skogaholms herrgård. Vi hade också riktigt fint tillsammans när vi efteråt satt i gröngräset och lyssnade till spelmännens låtar. Vid gammeldansträffen fick vi uppleva hur dansarna tackade för spelningen med stampande i golvet. Och att så många som 14 spelmän ställde upp på scenen i Storvreten var också en upplevelse.

Av den här sammanställningen framgår också att Spelmanslaget har ställt upp på det mesta.

Stig+Dagny

Hjärtligt tack för den
fina uppvaktningen på
min 60-årsdag.

Stig Lundqvist

1984-07-03

Tullgarnsdagen 1984

Den årligen återkommande Tullgarnsdagen gick av stapeln lördagen den 7 juli. Nytt för året var att man ville återuppliva den gamla traditionen med spelmansstämma vid Tullgarns slott. Arrangörer var Hölö Hembygdsförening och Södertälje Spelmanslag.

Till Tullgarn hade också sökt sig våra spelmän Monica Wahlman med sin Rolf, Lasse Eriksson med sin Ulla-Britt och hennes syster Anna, och Åke Pousette med sin Ulla och dottern Sara.

En högsommardag som den här var slottsparken den idealiska platsen för en folklig fest. Allspelet från den i grönskan inbäddade naturliga scenen samlade ett 50-tal spelmän. Den alltid lika livaktige spelledaren Folke Nordeman lyckades skapa god stämning och publiken trallade med till Gärdebylåten. Framträdanden blev det av Lästringe Låtar, Nyckelknippan, Södertälje Spelmanslag m.fl. Att det blev många sörmlandslåtar är givet men nyckelharporna bjöd också på flera upplandslåtar.

Det var 50 år sedan det var spelmansstämma vid Tullgarn. Programledaren Birgitta Roos påminde om detta genom att berätta om spelmän och låtar från den tiden. Hon kunde också presentera två spelmän som var med den gången. Vid det avslutande allspelet fick Monica gehör för att de allra yngsta spelmännen skulle flyttas fram närmast publiken. Gissa om de fick applåder.

Efter buskspel var det dags för teaterföreställning. Det var bygdespelet Klockarens vackra Karin. Amatörer från Hölö hade tillsammans med Södertälje Teateramatörer och Södertälje Spelmanslag arbetat fram en historisk teaterpjäs från Hölö under 1700-talet. I den ingick till publikens förtjusning både sång, musik, dans, rysshärjningar och den stora kärleken.

Den vackra parken inbjöd till flanerande och det fanns också tillfälle att vara med på en visning av slottet. I viken låg båtarna på svaj i solglittrigt och bryggan var lövad för kvällens dans. På Vårdshuset och i det till servering ombyggda stallet kunde man få sig något till livs, alltifrån glass till matkorg eller en lækker måltid.

Vad kan man mer önska sig en sån här dag.

Stig+Dagny